

Kuidas vastata teoloogilistele küsimustele?

Mervi Kalmus

Viljandi, 5. mai 2018

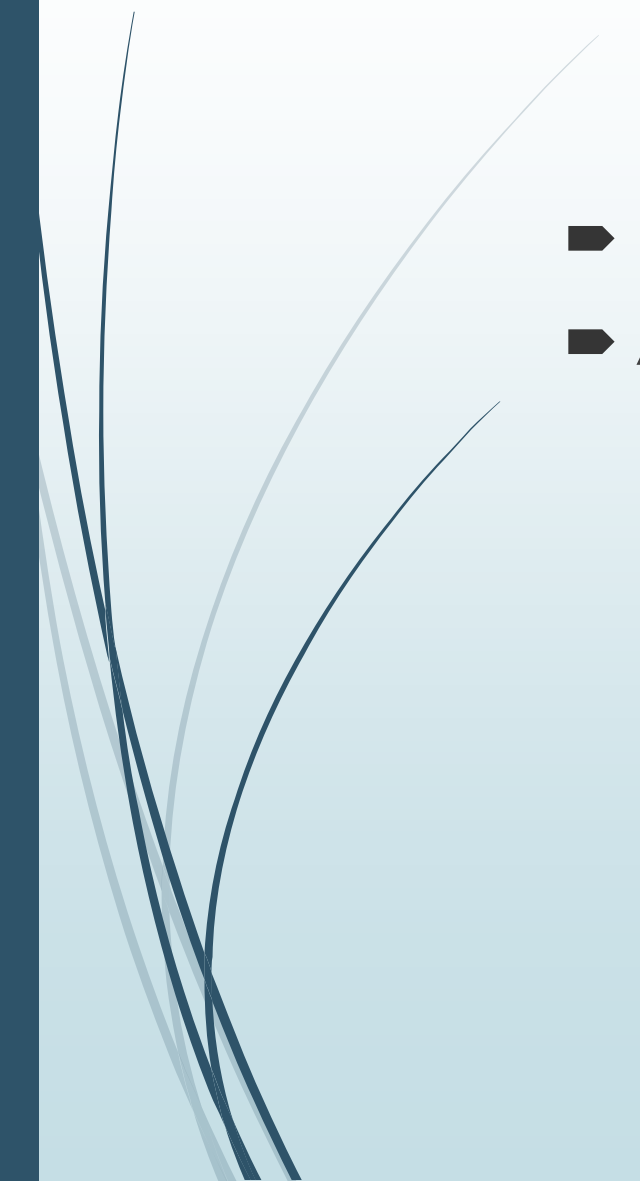

Erinevaid küsimuste tüüpe

- ▶ Küsimused, mis puudutavad piibliteksti mõistmist
- ▶ Küsimused Piibli teemade kohta
- ▶ Küsimused Piibli kontseptsioonide kohta
- ▶ Küsimused, millele Piibel otsest vastust ei anna

Küsimus piibliteksti mõistmise kohta

- ▶ Näiteks Luuka 23:43, 1. Peetruse 4:6
 - ▶ Alguspunktiks tekst ise, selle uurimine algses kontekstis
-

Küsimused Piibli teemade kohta

- ▶ Näiteks 'hingamispäev' või 'surnute ülesäratamine'
- ▶ Otsida sama teema kohta käivaid tekste
- ▶ Võrrelda kõiki leitud tekste omavahel

Küsimused Piibli kontseptsioonide kohta

- ▶ Näiteks kolmainsus, eshatoloogia
- ▶ Piibellikud-teoloogilised teemad, mille uurimisel ei saa toetuda sõnavaralisele uuringule
- ▶ Süntees eri teemadest ja tekstidest

A decorative graphic on the left side of the slide. It features a dark blue vertical bar on the far left. A black arrow points to the right from the top of this bar. Several thin, light blue lines curve upwards and to the right from the bottom of the bar, overlapping the main text area.

Küsimused, millele ei ole otsest vastust

- ▶ Teoloogilised või eetilised küsimused
- ▶ Kas Jeesus suri esimest või teist surma? Kuidas peaksime suhtuma aborti või kloonimisse? Milline on meie suhtumine roheline, ökoloogilise mõtteviisi? Kas kristlane võib suitsetada või alkoholi ja retseptiravimeid tarbida?
- ▶ Vastus ei seisne ühesainsas piiblitekstis
- ▶ Olulised küsimused - tegelevad praktilise eluga

Küsimused, millele ei ole otsest vastust

- Mis ei ole Piiblis keelatud, on lubatud
- Mis ei ole Piiblis lubatud, on keelatud
- Kahe põhimõtte ühtesulandamine
- Piibli põhimõtete otsimine

Mis ei ole Piiblis keelatud, on lubatud

- ▶ Kui Piibel konkreetset juhust ei anna, on kristlased vabad valima
- ▶ Kollektiivne vs individuaalne interpreteerimine
- ▶ Piiratud kasutus

Mis Piiblis ei ole lubatud, on keelatud

- ▶ J. Calvin: "Ei ole midagi kindlamat kui välja heita kogu inimelik tarkus ja jääda üksnes selle juurde, mida Pühakiri õpetab."
- ▶ T. Campbell: "Kohtades, kus Pühakiri kõneleb, kõneleme meiegi; kus Pühakiri vaikib, vaikime meiegi."
- ▶ Restoratsioonism, puritaanid (sealhulgas amišid)
- ▶ Hoolimata headest kavatsustest, väga keeruline ellu rakendada

Kahe põhimõtte ühtesulandamine

- ▶ Valikuline otsustamine
- ▶ Individuaalne interpreteerimine
- ▶ Kasutatud läbi kirikuajaloo, kuna inimene ei ole suutnud olla järjepidev emma-kumma põhimõtte rakendamisel

A decorative graphic on the left side of the slide. It features a dark blue vertical bar on the far left. A black arrow points to the right from the top of this bar. Several thin, light blue lines curve downwards and to the right from the bottom of the arrow, creating a sense of movement and depth.

Piibli põhimõtete otsimine

- 1. Otsida piiblitekste, mis käivad sarnaste küsimuste/teemade kohta
- 2. Teha eksegeesi ehk teksti süvaanalüüsi, arvesse võttes konteksti (tõsine suhtumine Piibli käskudesse ja keeldudesse)
- 3. Teoloogiline analüüs
- 4. Teoloogilisest analüüsist leiame Piibli põhimõtted, mida saab ka tänapäeval rakendada

Mida Piibel ei keela, on lubatud

- ▶ Annab üksikisikule palju vabadust ja vastutust
- ▶ Annab võimaluse Piiblit kuritarvitada
- ▶ Lihtsustatud lähenemine, mis ei võta arvesse Piibli läbivaid põhimõtteid

Mida Piibel ei luba, on keelatud

- ▶ Väga selgepiiriline põhimõte
- ▶ Seda on raske tänapäeva maailmas ellu rakendada
- ▶ Mõlemad põhimõtted suunavad piibliteksti pealiskaudsele lugemisele, ei arvesta sügavamaid tasandeid

A dark blue arrow points to the right from the left edge of the slide. Below it, several thin, curved lines in shades of blue and grey sweep across the left side of the slide.

Kahe põhimõtte sulandamine

- ▶ Kahe vastandliku meetodi üheaegne rakendamine ei ole pikas perspektiivis elujõuline

Piibli põhimõtete leidmine

- Keerukam kui eelmised põhimõtted
- Parim võimalik meetod
- Jeesus ja Paulus kasutasid seda meetodit
- See ei pisenda teksti literaalset tähendust, samas nõuab tõsist eksegeesi
- See nõuab piibliteksti laialdast ja regulaarset lugemist
- Kollektiivne tasand oluline

Piibli põhimõtete leidmine

- 1. Põhimõtete leidmisel tuleb arvestada teiste põhimõtetega, mis on temaatiliselt sarnased (abort -> elu väärtus, tapmine)
- 2. Iga konkreetne põhimõte peab olema kooskõlas teiste põhimõtete ja kogu Piibli sõnumiga. Piibellik tõde on ühtne.
- 3. Tuleks otsida terve Piibli ulatuses, kas praktikas on toimunud muutusi. Kui on muutusi, siis tuleks seda suunda edasi uurida.
- Tuleks kuulata teisi inimesi, asjatundjaid nende kogemuste ja nõuannete osas. Kollektiivne tasand.

Praktiline ülesanne

- Kuidas peaksime adventkristlastena suhtuma:
 - kloonimisse
 - valuvaigistite kasutamisse
 - adventkoguduse praegusesse struktuuri
 - hingamispäevasesse trennitegemisse